

Božena Němcová

O kloupém Honzovi

Pohádky u krbu

O hloupém Honzovi.

Byl jeden táta, a měl Honzu. Jednou řekl k němu: „Honzo, ty rosteš jako dříví v lese, jsi hrozný klacek, a posud si ani v kostele nebyl. Půjdeš dnes do kostela. Ale to ti povídám, ať mi tam ani hubou neklápneš.“

Honza hodil hlavou, ustrojil se a šel do kostela. Za chvíli, když vešel do kostela, vstoupil kněz na kazatelnu, a začal kázat. Honza koukal s otevřenou hubou, ale po chvíli se zamračil, podepřel boky a bručel: „Nu, rád bych věděl, proč ten košiláč jen na mne zevluje, a se mnou se vadí, vždyť sem mu nic neudělal, ale budeli to dlouho trvat, popadnem se do křížku.“

„I mlíte hloupý, a poslouvejte“ okřikovali ho lidé.

„Ba to nebudu poslouchat, ani slova nechej již vědět.“ I vtlačil si klobouk na hlavu, oba palce strčil do uší, a obrátil se ku knězi zády. To když udělal, vystrčili ho lidé ven z kostela.

„Ty už jdeš?“ ptal se táta.

„Jsem rád, že jsem doma, co mi to namáhání stálo. Vylezl vám tam košiláč do díže, a začal se naparovat, a se mnou vadit

až hrůza. Jen trochu sem hubou kiápi a lidé mne okřikovali, a když sem si uši zaupal, vystrčili mne ven. Více tam nepůjdu.“

„Ty jsi hloupý Honza. Večer půjdeš k muzice.“

Dobrá; večer dal táta Honzovi zlatník s doložením, aby si koupil za něj piva, a dával děvčatům hodně připíjet, by s ním rády tancovaly.

Honza šel; na prahu hospody stál šenkýř. „Za zlatník piva!“ poroučel Honza, sotva k němu došel.

„Snad jen pintu“, opravoval hospodský.

„Už jsem řekl a dost!“ Honza na to.

„Nu dobrá, jděte dál!“

V hospodě byl jen houdek a několik párů se točilo v kolečku. Honza vyvalil oči, otevřel hubu, a troubil. Najednou zavřísknou ze síně dudy, a dudák vstoupí do sednice, provázen chasou. To jak Honza viděl, vyrazil ze sednice, až na prahu hospodského povalil který nesl pro něho ve vědře za ten zlatník piva.

„Táto!“ křičel přijda domů, „víckrát mne neposílejte k muzice, co sem se tam polekal.“

„Nu ty pitomče, co zas?“ ptal se tatík.

„Ba co; když sem tam přišel, skřípal jeden na prkénko a několik bláznů se točilo po sednici, až se jim hlava div neza-točila. Najednou to kvíkne, blázni všickni strachem vykřikli, a hrnuli se ke dveřím; a do nich vstoupil chlap, a mačkal pod paži čerta. Já se lekl a utíkal pryč.“

„Už vidím, s tebou není ve vesnici pořizená, musíš mezi pány. Já vím jednoho, který potřebuje sloužícího do pokoje, k tomu tě dovedu.“

Honza byl spokojen, a šel s tátou, aby své štěstí mezi pány zkusil. Přišli k pěknému zámku, a tam řekl táta, aby šel Honza

o službu prosit. U vrat stál vrátný a ptal se Honzy, jak se jmenuje.

E co bych povídal, jak se jmenuju, vždyť to není pán, pomyslí si v duchu Honza. „Přede vě í r e m se jmenuju“ odpověděl vrátnému a šel nahoru k pánovi.

„Jak se jmenuješ?“ ptal se ho pán, když ho byl již do služby přijal.

„Honza.“

„To není hezké, H o n z a, budeme ti říkat, J o h a n n e s!“

„I pro mne si říkejte jak chcete, ale Honzo mne volejte, sice vás nebudu slyšet.“

Pán se smál, vykázal mu práci na celý den a Honza odešel. Přišel do kuchyně a kuchařka se hned ptala, jak se jmenuje.

Honzu to ptaní trochu mrzelo, povídal tedy; „Co vy ráda, dobré víno.“ Když přišel nahoru do pokojů, potkala ho paní. „Ach, náš nový lokaj; jak mu říkají?“

„Říkají mně Johannes, a jmenuju se Kočka“, odpověděl Honza, celý vztekly, že musí pořád povídat, jak se jmenuje.

„Ten chlap je blázen“, pomyslí si paní a šla dál.

Přišla slečna a poručila: „Chci polívku!“

„Já, jsem polívka“ řekl Honza, kterému se děvče zalíbilo.

„To máš divné jméno“, řekla slečna, „ale já se neptám na ně, a chci abys mi přinesl z kuchyně polívku.“

„Na mou věru, tu holku bych si hned vzal, kdyby mne chtěla“ myslil si Honza, když odnášel polívku, a myslil na ni celíčký den. Večer, když bylo po vši práci a všickni ulehli, šoural se pomalu skrze několik pokojů do toho, kde slečna spala.

„Mama, mama, polívka!“ křičela slečna na matku když ucítila kroky, a poznala sloužícího.

„Snad bys nejedla ještě v noci polívku?“ ozvala se matka z vedlejšího pokoje.

„Hcnem mama, ten nový sloužíci je zde.“

„Vstávej honem můj milý, kočka je u dcery“ budila paní pána.

„Proč mne budíš, ať jí zažene.“

„Jak ho zažene, vždyť to není opravdívá kočka, snad mi rozumíš, ten nový sloužil.“

„Ten se jmenuje Johannes, a ne kočka.“

„Jen vstaň, ať se jmenuje jak koliv, ten to je.“

Pán vyskočil, vzal bič se zdi, a běžel k slečně do pokoje, ale tam již nikdo nebyl, a jen slečna mu povídala, že přišel k její posteli, a když křičela, že utekl.

I pustil se pán za ním; ale pod schody upadl přes kuchařku.

„Ona nestydatá, co tu leží? Kdo ji porazil?“

„Dobré víno! milost pane.“

„A ona mi to ještě povídá? Až se vrátím, srovnáme se, ona nestydo!“

I běžel zase za milým Honzou, ale nikde ho nebylo. Ptal se vrátného, neviděl-li sloužícího.

„Předevčírem?“ ptal se vrátný, který jeho pravé jméno neznal, jako nebohá kuchařka.

„On je osel, předevcírem tu ani ještě nebyl,“ rozzlobil se pán. Teprv po dlouhém hádání přišel všemu na stopu, a ke vši zlosti se musel smát, že je měl Honza za blázný.

Zatím přišel Honza domů celý říčný.

„No, ty jdeš již ze služby?“ ptal se táta.

Ještě bych nebyl přišel, ale bál sem se bít. Mají tam deeru, a ta je proklatě hezká; mně se líbila, já k ní večer zašel, a chtěl sem ji dát hubičku. Ale ona začala křičet, jakoby ji na vidličky bral, a svolala celý zámek. Musel sem utíkat, nechtěl-li sem dostat výprask.“

„No ty jsi boží dřevo, již nevím co s tebou“ rozzlobil se táta.

„Já vím táto, co udělám“, řekl na to Honza; „v zámku sem slyšel o jednom králi, který prý svolal mnoho učených, by se s nimi hádal. Ať prý mu mluví co mluví, on pořád říká: To je pravda! a komu by řekl: Ty lžeš, ten prý vyhraje, a tomu dá buď mnoho peněz anebo svou deeru. Já tam půjdu, a budu se s ním hádat až řekne: Ty lžeš!“

„Nu možná že se k tomu hodíš. Jdi s Pánembohem!“

Honza se tedy sebral a šel k tomu pro své hádání vyhlášenému králi. Šťastně se dostal až na místo, a byl ke králi připuštěn.

„Ty se tedy chceš se mnou přít?“ ptal se král.

„Nu, pokusím se o to“ řekl Honza, a sedl vedle krále na vycpanou židli.

„Nyní začni povídat, a jestli ti řeknu že lžeš, dostaneš mou deeru a mnoho penez“, řekl král a pokynul Honzovi aby začal.

„Jednou sem šel do lesa, a porazil sem dub“, začal Honza.

„To může být pravda“, řekl král.

„Bylo z něho pilin, až tma!“

„Také to může být pravda.“

„Z těch pilín sem upletl provaz.“

„I to může být pravda.“

„Ten provaz sem přivázal k nebi, a soukal se po něm nahoru.“

„To též může být pravda.“

„Nahoře se mi ho kousek nedostávalo, uřízl sem dole kus a nahoře nastavil.“

„Také to může být pravda.“

„Již sem se chytal trámu, až se provaz utřhl, a já se zaryl sto sáhů pod zem.“

„I to může být pravda.“

„Zpomněl sem si, že máme v kuchyni motyku, a chutě sem vylezl ven, bych se vykopal.“

„To může být pravda.“

„Když sem vyšel, viděl sem běžet zajíce, a ten měl na krku cedulku.“

„To může být skutečná pravda.“

„A na té cedulce stálo, že pásł váš táta s mým dědkem prasata.“

„To lžeš“ rozkřikl se král. a vyskočil ze sesle.

„Ze lhu? Tedy ste prohrál, a já dostanu peníze.“

Tu se král ulekl, a zpomněl teprv na svou sázku.

„Poslouchej, Honzo, já ti dám peněz dost, ale deeru ti přece dát nemohu; ty jsi selský a ona je princezna.“

„Jen mi dejte peníze, já se o vaši princeznu neprosím, vím o hezčím děvčeti.“

Král byl i s tou poklonou spokojen, dal Honzovi peněz co chtěl, a byl rád, že ho zbyl s krku. Když přišel Honza domů, koupil si panství a měl chytrosti až dost.

